

BISERICA și ȘCOLA.

Foia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacției

„BISERICA și ȘCOLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

INVITARE DE PRENUMERAȚIUNE

LA

„BISERICA și ȘCOLA.“

Foia bisericească școlastică, literară și economică.

Cu 1 Iuliu stil vechiu 1899 deschidem abonament nou la „Biserica și Școla.“

Rugăm pre toți domnii abonenți de până acum, cari doresc a avea foia noastră și pe viitoriu, se binevoiescă a trimite la „Tipografia diecesană“ prețul de prenumerațiune care e:

PENTRU AUSTRO-UNGARIA:

PE UN AN . . . . . 5 fl. — cr.
„ 1/2 „ . . . . . 2 fl. 50 cr.

PENTRU ROMÂNIA ȘI STRĂINĂTATE:

PE UN AN . . . . . 14 franci.
„ 1/2 „ . . . . . 7 fr.

Sprîjinul moral și material, de care până acum a s' a bucurat foia noastră, ne îndreptățește a spera, că și în viitoriu vom fi îmbrățișați de asemenea simpatii caldurese precum și de bunăvoința nestrămutată a On. Public cetitoriu.

Redacțiunea.

Sfințirea bisericii din Brașov-cetate.

Românii din Brașov-cetate în urma pierderii procesului intentat pușinilor Greci din Brasov cu cari aveau o biserică comună, rămânând fără biserică, prin străduința lor neobosită le-a succes de a-și ridica un nou Sion togmai în mijlocul cetății.

Acestă nouă casă a Domnului a fost sfințită și predată destinațiunii în ziua de Rusale prin Eminenția Sa I. P. S. D. Archiepiscop și Metropolit

Ioan Meșianu, carele spre acest scop Sâmbătă în 17 Iunie la orele 2 d. a. a sosit în Brașov însoțit de o mare suită.

Cu această ocaziune Românii din Brașov și jur, au dat dovadă de adevărata lor alipire și iubire fiască carea o nutresc față de arhierul lor.

La gara din Brașov, unde îl aștepta o mulțime mare de Români, Eminenția Sa a fost bineventat mai întâi de veteranul protopresbiter tractual Ioan Petric, apoi de vice-comitele F. Jekel și de primariul orașului Tr. Hiemesch. După ce Eminenția Sa le-a răspuns, a luat loc în o trăsură împodobită cu flori și trasă de 4 cai, pe dinaintea căreia defilează un număr de banderiu de călăreți, a urmat apoi trăsurile, în cari au ocupat loc membrii suitei Eminenției Sale, apoi un șir lung de peste 100 trăsuri.

Ajuns în cetate la casa parochială, Eminenția Sa este bineventat de parohul local părintele protopresbiter B. Baiulescu, ér Eminenția Sa după ce apare la fereastră, adresează câte-va cuvinte mulțimei imense de popor, cari îl aclamau, și le împărtășește binecuvântarea arhierescă.

La 4 ore d. a. a avut loc recepțiunile.

Duminecă în ziua primă de Rusalii s'a săvîrsit sfințirea bisericii.

În dimineața zilei acesteia pe un timp foarte frumos. un public număr de aștepta în piață înaintea bisericii române gr. or. din cetate începerea actului festivității religioase a sfințirii bisericii. Deja înainte de ora 9 fixată pentru începerea serviciului divin, s'a făcut de cătră preoți sfințirea apei. Incet-incet biserică, ce clipia în frumoasă podoba a picturilor, a ornamentelor ei întraurite și a decorațiunii de ghirlande de verdeta și de flori aranjate cu gust artistic, începu să se umple de un public ales și număr de ambele sexe. Întrarea s'a făcut numai cu bilete, ce au fost dinainte distribuite.

Au asistat la ceremonia sfințirii bisericii și reprezentanții armatei, ai autorităților politice și comunale, apoi reprezentanții confesiunilor străine și diferitele corpo-

rațiuni bisericesti române. Printre asistenți se aflau și câți-va oșpeți din România.

Indată după ora 9, preoții celebranți adunați la altar au eșit îmbrăcați în ornate, să aducă pe I. P. S. Sa Metropolitul în biserică. În scurt apar érași cu toții în biserică urmați de Arhiepiscopul, care împărția binecuvântări publicului.

I. P. S. Sa era asistat de următorii preoți concelebranți: P. C. Sa archimandrit Dr. Il. Pușcariu, asesorii conistoriali N. Cristea, Z. Boiu și Dr. Roșca, protopopii I. Petric, B. Baiulescu și Coltofeanu, diaconul Prișcu și un cleric, care purta mantia și cârja la ușa altarului. Afară de aceștia în tot timpul serviciului divin a fost în jurul Eminenței Sale secretarul consistorial Dr. E. Cristea.

După intrarea în biserică, arhiepiscopul a fost îmbrăcat în odăjdiile sfinte cu ceremonialul obicinuit, care act săvârșindu-se, I. P. S. Sa a ingenunchiat și a cetit rugăciuni de laudă și mărire lui Dumnezeu, apoi urmat de preoții conccelebranți a intrat în altar.

A urmat acum actual sfințirii bisericii. Frumos și măreț este în biserică noastră ritualul împreurat cu acesta. Metropolitul a așezat moștele în raclita de piatră din pristos și după sfințirea și îmbrăcarea mesei altarului, a uns mai întâiu pereții altarului cu mir la cele patru părți, apoi a eșit din altar și a uns de asemenea în semnul crucei însași biserica.

De-odată se aude sunetul dulce și armonios al clopotelor noúei biserici, ér arhiepiscopul, însoțit de preoții celebranți, eșe se încunjure biserica pe dinafară. Incunjurarea s'a făcut odată ungând, a două-óră stropind și a treia órá éráși ungând, și după-ce arhiepiscopul a reintrat éráși în casa Domnului, a uns din nou cu mir frontispiciul altarului și cu acesta actual sfințirii s'a încheiat, după care s'a început s. liturgia, celebrată de I. P. S. Sa Metropolitul cu aceeași asistență.

Până la liturgia cântările prescise de tipic au fost executate alternativ de cei doi cântăreți ai bisericii. Cu începutul liturgiei însă a intrat în rolul său corul mixt al noúei biserici de sub conducerea d-lui profesor de cântări Timoteiu Popovici.

Corul, care se afla pe estrada foișorului, destinată anume pentru el, avea avantajul, că nu se perdea nici un ton din cântarea lui în biserică clădită foarte acustic. Dar nici n'ar fi fost bine să se perdă măcar un ton din frumoșa liturgia, arangiată după Musicescu și alți compozitori, de cătră zelosul și abilul său dirigent. Fineța și precisiunea, cu care au fost executate cântările sfinte, au dat întregului serviciu divin un farmec deosebit.

În decursul liturgiei Metropolitul a chirotonit întru diacon pe clericul Mihail Todea.

După Pricésná, arhiepiscopul a eșit din altar în fața credincioșilor, cărora li-a adresat o predică ocațională plină de cele mai frumoșe învățături. Purcedând dela însași însemnătatea actualui festiv, spune, că credincioșii acestei biserici au motive multe și mari de a-se bucura în aceste zile de sărbătoare. Ei își ved realizată o veche dorință și-o nobilă idee: dorința și ideea de a avé în ce-

tatea Brașovului biserica lor proprie. Cu recunoștință face amintire de acei fericiți înaintași de pie memorii, cari au lucrat cu zel, cu abnegare și cu neobosită stăruință pentru biserică și școlă.

I. P. S. Se desfășurá apoi misiunea înaltă morală, ce-o are biserica pe pământ. Insistá mai ales asupra rolului însemnat ce-l are biserica noastră în mijlocul poporului român, care în timpuri grele și viforóse și-a aflat în ea refugiu și scut puternic, și care a fost și-i este păstrătórea limbei, obiceiurilor și naționalității lui, ea l'a ocrotit și l'a mângăiat în bine și rău.

Aratá mai departe înaltul prelat, că fără de credință nu este mântuire nici în cer, nici pe pământ și ilustréză acesta cu exemple elocvente din viața de toate zilele.

Cătră fine I. P. S. Sa îndemná pe credincioși să cerceteze biserica cu sîrguință, aici se se desvólte și cultivate în toate cele plăcute lui Dumnezeu, de aici se-și ia izvor de simțeminte pii și hrană sufletescă — se țină strîns la instituțiunile ei străbue mai ales în timpurile de ađi, când atâtea curente primejdioșe o amenință.

Încheiând cuvântul său, plin de înalte sentimente și de sfaturi înțelepte, Eminenția Sa a exprimat recunoștință tuturor acelor, cari au obosit și au adus jertfe pentru înălțarea acestui sf. lăcaș; a amintit în special pe d-nii: protepop B. Baiulescu, Diamandi Manole, G. B. Popp, comitetul parochial etc. și apoi a dat binecuvântare poporului credincios.

Cu acesta serviciul divin s'a terminat, ér corul a întonat „Pe stăpânul și Metropolitul nostru Dómné păzescel”.

*

După amiazi la 2 óre a fost banchetul, arangiat de comitetul parochial al bisericii din cetate în onoúra Eminenției Sale în marea sală de concerte. Au luat parte vr'o 150 de persoane, între cari au fost invitați și comandanții armatei, precum și căpeteniile autorităților civile și bisericesti din Brașov.

Sara s'a dat în onoúra Eminenției Sale un concert.

*

A doua zi de Rosalii Eminenția Sa celebrat s-ta liturgie la biserica St. Nicolae în Scheiu, unde a fost primit de preoțime și de popor în mod foarte sărbătoresc. Casele din Strada Prundului erau împodobite și la intrare în stradă era un mic arc de verdéță cu inscripția: „Bine ai venit”, Asemenea era și gimnasiul frumos împodobit cu ghirlande verđi.

La sfîrșitul liturgiei I. P. S. Sa urcând estrada dinaintea altarului, cu cârja archiepiscopescă în mână, a ținut o predică mai lungă cătră poporul credincios, în care arétând însemnătatea religioasă a sărbătorii pogoririi Duhului sânt, a đis, că-i servește spre deosebită bucurie de-a puté intra în contact mai strîns cu credincioșii săi de aici prin graiu viu, și a dat apoi frumoșe învățături și sfaturi poporului, care-l asculta cu evlaviá. Între altele l'a sfătuit să cinstescă biserica, acest cel mai tare scut în luptele vieții, să trăescă în armonie și bună înțelegere, dedându-se la fapte bune și plăcute lui Dumnezeu și óme-

nilor. Să nu se bucure de deșertăciunile lumii, ci să caute prin muncă neobosită și printr-o înțeleptă economisare cu cele agonisite, a-și îmbunătăți traiul și a conlucra pentru întărirea așezămintelor de cultură, pentru biserică și școală, ca să potă susține cu cinste și succes concurența cu celelalte popore mai înaintate. Incheind, a dat tuturor binecuvântarea arhierescă.

*

Dela Sf. Nicolae I. P. S. Sa s'a dus la biserică cu hramul „Sfintei Treimi“ de pe T o c i l e. Tóte casele românești de-alungul stadei, pe unde a trecut, erau frumos împodobite cu verdéță. In drum la distanțe mai mici erau ridicate două areuri de verdéță.

Nicăiri dóră poporul credincios n'a alergat in număr atât de mare in calea Metropolitului, ca aici.

După intrarea in biserică, I. P. S. Sa, asistat de archimandritul Dr. Il. Pușcariu, de protopopii I. Petric și B. Baiulescu și de parochul bisericei V. Sfe-tea, a servit un parastas pentru odihna sufletelor ctitorilor și ajutorilor réposați ai bisericei.

După parastas Metropolitul a ținut poporului o predică frumoasă la înțelesul tuturor.

Luni la 2 óre a fost mare prânz in sala școlilor, dat de comitetul parochial al bisericei s-tului Nicolae in onórea Eminenției Sale.

După amiăzi I. P. S. Sa s'a dus la biserică română gr. or. din Brașovul v e c h i, unde i-s'a făcut Eminenției Sale o căldurosă primire. La finea vecerniei I. P. Sa a ținut numărului popor o instructivă cuvântare.

*

Serenada de Luni séra aranjată in onórea Eminenției Sale a fost măréță și imposantă.

Conductul s'a format înainte școlii gimnasiunii român. In mijloc musica orășenescă, in frunte, pe de laturi și in urmă cei 200 purtători de lămpione urmați de public numărós, a defilat până dinaintea locuinței Metropolitului din casa parochială.

I. P. S. Sa apărú in feréstră și fú întâmpinat de puternice strigări de „să tráescă!“

D-l prof. Vasilie Goldiș a rostit un discurs de bineventare la adresa Eminenției Sale la finea căruia publicul erupse in puternice urări de „Sé tráescă.“

Indată după acésta sərbătoritul arhieriu cu capul descoperit răspunde și mulțămescé pentru acésta căldurosă manifestațiune de iubire și alipire.

S'a cântat apoi un „Imn festiv“ de către un cor mixt, de vre-o 180 de persóne.

*

Marți înainte de amiăzi Eminenția Sa a servit in biserică din Gróveri un parastas in memoria fericitului Valerie Bologna.

Miercuri diminéța, I. P. S. Sa a oficiat in biserică sf. Nicolae un parastas pentru sufletele réposaților Andreiu Popovici, Costache Popasu, fost președ. al Eforiei, Ioan Seniută, fost secretar al Eforiei, etc.

Pe la 10 óre a. m. Eminenția Sa a vizitat gimnasiunii român. Toți școlarii dela școlile medii române au fost întruniți in sala cea mare a gimnasiunii. Corpul pro-

fesoral al școlilor a întâmpinat pe arhieriu la scara gimnasiunii, de unde fu condus in sala cea mare și unde d-l director V. Oniț, l'a bineventat c'un discurs însuflețit.

I. P. S. Sa mulțami mișcat și, adresându-se către școlari, le vorbi la inimă despre însemnătatea școlii și a învățăméntului și despre îndatoririle, ce le au față cu educatorii lor părinții și profesorii, in urmărirea fericitului ideal, ce trebuie să-l nutréască fiá-care in pieptul său pentru sciință și progres.

După ce dădu binecuvântarea arhierescă, I. P. S. Sa se retrase cu profesorii in sala de conferență.

Ér Miercuri la 1¹/₂, după-ce a fúcut o scurtă rugăciune in biserică din cetate, I. P. S. Sa s'a reintors la Sibiu insoțit până la gară de numărós public.

*

D-șeu să primească rugăciunile ridicate de Eminenția Sa cu osasiunea petreerii sale in Brașov.

Predică.

pentru Dumineca a 11 după Rusalii.

Precum un părinte înțelept și îngrijitoriu își ia de cu bun timp pre fii săi cu sine de-i deprinde in a purta economie bună cu averea moscenită și cu cele câștigate, așa vedem ađi și pre Domnul nostru Isus Christos că-și ia cu sine pre cei patru pescari de pe marea Galileei chiamându-i dela pescuitul lor de până acuma la altă ocupațiune mult mai înaltă, mult mai soriósă, unde in locul pescilor vor prinde ómeni și unde mrejele lor vor fi cuvintele Duhului sânt puse in gurile lor pline de adevér și de putere.

Și dacá s. noastră biserică a aflat de bine de a ne înfățișa in dumineca de ađi chiamarea lui Simon numit și Petru și a fratelui său Andreiu, a lui Iacov și Ioan fiii lui Zevedeu, n'a făcut'o fără de scop, ci precum ori și când așa și acuma și precum ori și unde așa și aicea ne dá ansă să vorbim mai pe larg despre chiamarea s. apostoli și despre chiamarea noastră, să privim la înalțimea acestei chiamări, ear' apoi să cugetăm mai adânc, cari sunt datorințele creștinului amésurate înalțimii chiamării sale.

Deci până voiú desfășura acestea rog să mă ascultați cu luare aminte.

I.

Cu venirea Dlui nostru Isus Christos pe pământ a sosit și óra ca toți đei deșerti căți erau cinstiți ca atari de diferitele popóre să se pogóre éráși in pulberea din care se făcuse; cu religiunea deplinită de însuși D-șeu încep a dispárea religiunile păgâne védindu-se tóte ca iscodituri omenesci, érá creștinismul își incepe domnița sa strălucită, care nu va înceta mai curénd decât de-odată cu finea veacurilor și care e menit să se lățească deși dela un început mic preste întréga față a pământului ca un arbore prea puternic care cu rădácina in pământ și

cu vîrfurile în nouri ceriului are să umbrască cu ramurii săi totă lumea.

Acel început mic l'au făcut, precum ați audīt din s. evanghelie de ađi, acei patru pescari de pe marea Galileii, cari chemați de Christos primesc cu multă dragoste de a-i fi ucenic urmându-i îndată și lăsând toate ale sale.

Pentru acesta i-a invrednicit Christos de aceeași putere, care a avut-o însuși dīcēndu-le: „Precum m'a trimis pre mine Părintele meu așa vē trimit și eu pre voi; și acesta dīcēnd a suflāt asupra lor și li-a dīs: luați Duh sânt: cărorā veți ierta păcatele li se vor ierta, și cărorā le veți ținē vor fi ținute“. (Ioan 20, 21—23) și „mergeți și învățați toate popórele botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al sântului Duh învățându-le toate câte v'am poruncit.“ (Mat. 28, 19, 20).

Și nu trecuse mai mult de dece đile, decānd se înălțase Christos la ceriu și eată primind s. apostoli luminarea Duhului sânt s. în duminica Rusaliilor, fără sfielā încep a predica pre Christos cel de mult așteptat, pre Isus fiul lui D-đeu, care a venit să scótā omenimea de sub jugul păcatului, chemānd popórele adunate în Ierusalim la primirea creștinismului și intrarea în s. biserică a lui Christos prin ușa s. taine a botezului.

Și nu zadarnică li-a fost osteneala, căci în aceeași đī se botezarā mai bine de 3000 de ómeni.

De atunci înainte creștinismul s'a tot lătit cuprīndēnd în sīnul sēu tot mai mulți ómeni, tot mai multe popóre.

Și strămoșii noștri Romanii, au fost unul dintre cele dintāiu popóre, care chemat prin rostul sântilor apostoli a îmbrāșiat cu multă dragoste această credință mântuitoare. În strămoșii noștri deci am primit și noi chemarea această sântă dela inșeși s. apostoli și moscenind credința lor ne putem ferici cu acesta ca cu tesaurul cel mai scump, care l'a putut mosceni óre-cānd vre-un om pe lume.

II.

Și cum să nu ne simțim fericiți cu așa o moscenire? Cum să nu dīcem, că chemarea noastră este tesaurul cel mai scump, după ce scim cu toții, că „noi, cari óre-cānd eram păgāni, fără Christos, străinați de cetățenia lui Israil, străini de aședimintele făgăduinții, ne-avēnd speranță și fără D-đeu în lume, că noi după cuvintele s. apost. Paul (Efes, 2, 12—19), nu mai suntem străini și nemernici ci cetățeni ai sântilor și casnici ai lui D-đeu, zidiți fiind pe temelii apostolilor și a profetilor, singur Isus Christos fiind peatra unghiului, în care zidire alcătuiindu-ne crescem spre biserică sântă în Domnul; că noi, cari óre-cānd am umblat după cursul lumii acesteia, după domnul puterii aerului, a spiritului, care acum lucrează în fiii neascultării; că noi, cari am petrecut óre-cānd în poftele corpului nostru și eram din fire fii ai māniei, prin mila lui D-đeu pentru iubirea sa cea mare de ómeni, cu care ne-a iu-

bit, am murit prin Christos păcatelor și am învieat dimpreună cu el moscenitori făcēndu-ne făgăduințelor vieții de veci!“

Cum să nu ne mândrim, după ce suntem chemați a face parte din însuși trupul lui Christos, care este biserică sa!

Și cine óre s'a putut numi fiu al lui D-đeu decāt numai creștinul? Pututu-s'a fāli ca această înemurire cerească vre unul din învățații cei mai renumiți ai păgānilor. vre unul din invingătorii cei mai mari ai lumii? Nu! Dreptul de a se numi și a fi fiul lui D-đeu a fost și este numai dreptul creștinilor! Aceștia numai sciu, că Christos fiul adevērat, cel unul nāscut al Tatălui ceresc, pentru ca să pótā scóte sufletul și trupul omenesc din noianul fārādelegilor, a luat însuși fire omenescă, a luat carne din carnea noastră și s'a făcut fratele nostru. Darā fiind El fratele nostru este și tatāl sēu — tatāl nostru; érá Tatāl sēu este D-đeu, pentru că Isus Christos este fiul celui Prea'nālt!

Deci noi iubitorilor trebuie să fim și suntem și într'adevēr cu toții fiii lui D-đeu, érá D-đeu este Tatāl nostru.

„Vedeți darā ce feliu de dragoste ne-a dat nouē tatāl, ca să ne numim fiii lui D-đeu! (I. Ioan 3, 1)“ vom esclama și noi cu cuvintele s. apostol și evangelist Ioan.

Rădicați deci cu toții glasurile inimilor vóstre de multzmiți D-đeului nostru, care a revērsat cu atāta prisosință mila spre noi, binecuvēntați-l, căci „ne-a binecuvēntat cu totā binecuvēntarea spirituală în cele ceresci în Christos“ (Efes. 1, 3), și prea înălțați-l intru toți vecii, căci ne-a chemat și „ne-a ales să-i fim prin Christos Isus după bunăvoința vóii sale spre lauda māririi darului sēu, cu care ne-a miluit (Efes. 1, 5—6).

Acēsta este chemarea vóstră, acēsta este înălțimea creștinismului!

III.

Ați audīt, iubitorilor, drepturile date vouē dela D-đeu, drepturi mari ca a unor fii ai lui prin Dl. nostru Isus Christos. Darā care vī sūnt îndētoririle voastre față de Părintele vostru cel ceresc? Căci care copil nu e dētoriu de a ascultā și a face voia părinților săi?

Și dacă vreți și D-voastră iubitorilor, să aveți un îndreptariu pentru ca cugetele și faptele voastre să fie amēsurate legii și voinții lui D-đeu, corespundătoare dātorințelor D-voastră priviți-vē în oglinda poruncii lui Christos: „Să iubesci pre Dl. D-đeul tēu, aceasta este cea dintāiu și cea mai mare poruncă, ear' a doaua asemenea acesteia este: să iubesci pre aproapele tēu ca pre tine însu-ți. În aceste două porunci constā toată legea și prorocii“ (Mat. 22, 37—40). Toate datorințele omului sūnt de a iubi pre D-đeu, pre aproapele sēu și pre sine însuși.

Fie-care om e îndātorit să grijească de întrēga sa ființă. Omul constā din trup și din suflet. Grija

omului trebuie să se estindă deci atât asupra trupului cât și asupra sufletului său. Cine a îngrijit pentru hrana și îmbrăcămintea cuviincioasă a trupului și-a împlinit îndatoririle față de trup. Cu mult mai mari sunt însă îndatoririle omului față de sufletul său și aceasta din acea cauză pentru-că sufletul este cu mult mai presus decât trupul omului. Minte omului trebuie crescută și înălțată spre a cunoaște pre făcătorul său, eară voia trebuie întărită și îndreptată spre a plini poruncile celui Prea'nalt. Și dacă fie-care om are aceste îndatoriri față de trupul și mai cu samă față de sufletul său, atunci cu cât mai mult voi, creștinilor, cari sînteți chemați prin darul lui D-țeu pentru meritele D-lui nostru Isus Christos de a vă face când-va părtași cu același trup și cu același suflet de bucuriile nemai auzite ale unei vieți de veci în ceriu!

Această chemare înaltă și măreață n'a răsunit numai cătră cutare sau cutare, ci cătră toți, căci „D-țeu așa a iubit lumea, încât a trimis pre unul născut fiul său, ca toți câți vor crede într'insul să nu piară, ci să aibă viața de veci (Ioan 3, 16) și Christos însuși a mărturisit, că a venit să mântuească lumea întreagă. Din o păreche de ómeni ne tragem cu totii. Frați din același părinți sîntem cu toții. La un loc trăim și împreună înotăm pe valurile vieții acesteia bucurându ne în zile senine și mângându-ne în timpuri viforóse. Deci cum să lăsăm pre fratele nostru ca depărtându-se cum-va de noi să'l cuprindă virtutul valurilor și să'l tragă în adâncimea mării? Uniți cu toții să stringem rîndurile noastre, să legăm cu mai tari legături de dragoste corăbióarele noastre una de alta ca cu atât mai ușor să ajungem la limanul mântuirii. Căci de nu vom face așa, de nu vom sprijini unul pre altul întru cele bune, rătăcită și zadarnică ne va fi călătoria. De aceea ne țice și s. apostol Ioan (I. Ioan 4 20—21): „Dacă va țice cine-va că iubesc pre D-țeu, ear pre fratele său îl uresce, mincinos este; că cel ce nu iubesc pre fratele său, pre care l'a vățut, pre D-țeu, pre care nu l'a vățut, cum poate să'l iubească? Și aceasta poruncă o avem dela D-țeu, că cel ce iubesc pre D-țeu să iubească și pre fratele său“. Deci de vroiti să ajungeți la limanul mântuirii, iubiți pre aprópele vostru, apropiați-vă de el ca și dînsul să se apropie de voi și împreună să vă învęțați a afla și umbra pe calea cea adevărată.

Eară de mă întrebați, care e calea cea adevă. rată ca să umblăm pe ea, eată vă aduc aminte de cuvintele lui Isus (Ioan 14. 6): „Eu sînt calea, adevărul și viața, nime nu vine la Tatăl fără numai prin mine“. Imbrățișați deci cu toții credința în Christos sciind că „fără credință nu este cu putință a plăcé lui D-țeu (Evrei 11, 6)! Ridicați inimile vóstre și le învápăiați de dragostea cea cătră D-țeu aducându-vă aminte de cuvintele apostolului Paul (I. Cor. 13, 3): „Și de aș împărți tótă avuția mea și de aș da corpul meu să'l ardă, eară dragoste nu aș

avé de nici un folos nu-mi este!“ Și îndreptând tótă speranța noastră spre ceriuri să putem țice órecând cu apostolul: „Luptă bună m'am luptat, credința am păzit, dar ce este mai mult mi s'a ales cununa dreptății care o va da dreptul judecătoriu celor ce iubesc arătarea lui (2 Timoi. 4, 7—8).

Bucură-te deci, creștine, că scii dela cine ți-a venit chemarea! Saltă că te-ai invrednicit a intra prin s. taină a botezului în sinul creștinătății! Cântă cântare de biruință căci fiu al lui D-țeu te-ai făcut prin credința în Christos, D-țeu omul!

Și conșciu deplin fiind de aceste daruri nevoiesce-te de a-ți împlini datorințele față de tine, față de aprópele și față de D-țeu, urmând glasului s. noastre biserici, care deapururea ne chiamă pe calea adevărului și a luminii și te feresce de tot rēul și întunericul.

Cine, de nu voi, trebuie să fiți aceia, caris sînt fiii luminei și ai zilei, ear' nu ai noptii nici ai întunericului? Drept aceea privighiați și fiți trezi, căci cei ce dorm, nóptea dorm și cei ce se imbată, nóptea se imbată. Ear noi fiind ai zilei să fim trezi, imbrăcându-ne cu platoșa credinței și a iubirii și cu coiful speranței mântuirii, căci D-țeu nu ne-a hotărit spre mânia ci spre dobândirea mântuirii prin Dl. nostru Isus Christos, care a și murit pentru noi și care să vă și păzească întreg spiritul vostru și sufletul și trupul vostru fără prihană (2 Tes, 5, 5—10) până la venirea sa a doua la județ. Amin.

Dr. V. Gheorghiu.

D I V E R S E.

* *Pregătiri pentru instalare.* Pentru aranjarea festivităților cu ocaziunea instalării noului Episcop diecesan, a P. Cuvioșiei Sale Iosif Goldiș s'a ales din sinul inteligenței române din Arad un comitet, al cărui president e d-nul avocat Petru Truța.

* *Biserică românească la Viena.* Inainte de vr'o câte-va săptămâni a avut loc la Viena o adunare publică a coloniei române vieneze în scopul de a lua măsuri pentru crearea unei comunități religioase române ort.-or. Adunarea a fost presidiată de simpaticul colonel în r. dl Lupu, care a bineventat participanții și a precizat scopul adunării. Dl avocat Dr. V. Iliuț a raportat apoi detailat asupra stadiului, în care se află cauza și a propus alegerea unui comitet cu plinipotență deplină. La propunerea d-lui prof. Filimon s'au ales în comitet domnii: dl colonel Lupu, dl Dr. St. Ciurcu, dl deputat Dr. G. Popovici, dl consilier auhe Cornel Cosovici, dl Dr. Isidor Bodea, dl Dr. Popa, dl prof. N. Teclu și dl consilier Dr. Pamfil Dan. Comitetul acesta și-a început deja activitatea. Dece Dumnețeu, ca să putem raporta cât de curēnd, că avem în capitala Austriei o capelă română, care intrunește conaționalii noștri și susține vie în ei flacăra credinței.

* *Intr'un pământ prea bogat plantele mor de fόμε.* Se știe că la animalele mici, de ex.:

găinele, găștele, rațele, etc. pentru a le îngrășa li se dă cât se poate de multă hrană, căci cu cât se vor hrăni mai mult și mai bine, cu atât se îngrășe mai curând. Pentru plante se întâmplă contrarul. Când planta este pusă într'un pământ prea sărac, ea nu are cu ce să se hrănească, rămâne pipernicită și degenerază; dacă însă punem planta bună într'un pământ prea bogat în substanțe hrănitore, atunci din cauza multei hrane poate muri de foame.

Acastă aserțiune nu trebuie să ne surprindă cătuși de puțin, când știut este că grâul, într'un pământ prea bogat, se culcă. Iată în adevăr cum descrie d. E. Courtois, profesor la societatea de horticultură din Compiègne, acest fapt:

În fizică se face următoarea experiență foarte simplă: despărțim un vas ôre-care în 2, printr'un perete vertical poros, și punem în una din cele două despărțituri apă curată: iar în cea-laltă apă zaharată. După un timp ôre-care se observă că apa curată a devenit zaharată este mai săracă în zahar. Pentru a ajunge ast-fel, se stabilesc două curențe unul mai tare și mai abondent de la lichidul cel mai ușor către cel mai greu, numit exosmosă, se stabilește dela lichidul mai dens către cel mai ușor. Acest curent e mai slab.

Plantele își asimilează hrana lor minerală prin părțile cele mai subțiri ale rădăcinilor, acolo unde rădăcina este compusă numai din celule. Celula însă conține o materie viețuitoare numită protoplasmă, care are consistența unui lichid gros. Invelișul celulei este o membrană compusă din celuloză; ea poate fi străbătută de ori ce lichid ce vine în contact cu ea. Ast-fel când se udă o plantă cu apă ordinară, acêsta fiind mai ușor decât lichidul conținut în celulă (protoplasma), cele două curențe de endosmosă se stabilesc. Care e curentul cel mai tare, cel mai iute? Este cel mai ușor către cel mai greu, prin urmare în cazul nostru apa, de udat către interiorul celulei. Întru cât acêstă apă ar întâlni în drumul său până la rădăcini unele substanțe hrănitore disolvante, ea le va aduce și le va transmite protoplasmiei.

Dacă un grădinar neîndemânatic sau neexperimentat cu scopul de a da plantelor sale o mai mare cantitate de hrană, adaugă apei de udat o cantitate mare de îngrășământ lichid, el mărește densitatea lichidului exterior (de udat) așa de mult, că acest lichid devine mai greu de cât protoplasma și atunci curentul cel mai tare să formează din interiorul celulei către exterior. Cu modul acesta va fi sărăcire a celulelor și perând mai mult de cât câștigă, nu va întârzia a muri de foame.

Étă un rezultat neașteptat, cu toate aceste foarte adevărat, care va da de gândit unor ômeni.

Chestiunea de a ști câte grame de îngrășământ să punem la un litru de apă de udat, pentru ca acêstă apă să nu fie mai grea de cât protoplasma din celulă, trebuie să ne preocupe în fie-care moment.

Răspunsul va fi foarte simplu, știind că apa intrată în rădăcini conține 4 grame de materii solubile pe litru de apă. Apa de udat va trebui prin urmare să conțină mai puțin de 4 gr. pe litru, pentru ca să se stabilizească

tot-da-una curentul cel mai puternic de la apă spre rădăcini și pentru că numai ast-fel ea va putea nutri lantele.

N'ar fi ôre interesant a ști de asemenea ce cantitate de apă sau de îngrășământ lichid trebuie dată fie cărei plante, mai cu seamă în ghiveciu (glastră)? În acêstă privință totul depinde de specia plantei, de temperatura exterioară, etc. Cu toate acestea, savanții după multe experiențe au ajuns a ne da și în privință cifre. Ei sunt de acord în a recunoște că acêstă cantitate este de 3 la 5, adecă dacă o plantă poate absorbi 3 părți de lichid trebuie să-i dăm plantei 5 părți.

*Reuniunea învățătorilor români dela școlile populare
confesionale ortodoxe din protopopiatele aradane
I—VII.*

Nr. 453/1899.

Convocare și Invitare.

Reuniunea învățătorilor români dela școlile populare confesionale ortodoxe din protopopiatele aradane I—VII își va țene adunarea sa generală ordinară de est timp în 15 și 16 Iuliu n. c. în hotelul balnear dela Moneasa (Menyháza).

Convocând la acêstă adunare generală ordinară pre toți P. T. DD. membrii ordinari, fondatori și ajutatori, ne permitem a invita la acêstă festivitate a noastră și pre toți binevoitorii școlei noastre confesionale.

Pentru distragerea on. public participător se va arangea în sêra de 15 Iuliu n. concert împreunat cu dans, pre lângă prețul de intrare 80 cr. de persoană și 3 corône de familie, în favorul bibliotecii reuniunii, despre ce se va da rațiociniu public.

P. T. DD. membrii și ôspeți, cari doresc a participa la prânzul comun (banchet), sunt respectuos rugați a-se însinua la subscrisul secretariu al reuniunii, cel mult până în 10 Iuliu n. c. (Arad, Fejsze-utcza) de unde eventual vor puté avé și bilete moderate pentru călătorie.

Arad, din ședința ordinară a comitetului central ținută la 15 Iuniu n. 1899.

Pentru comitetul reuniunii:

Prof. Teodor Ceontea,
președinte.

Iosif Moldovanu,
secretariu.

Iuliu Groșorean,
cassariu.

Programa Concertului

ce-l va executa corul seminarului diecesan din Arad, sub conducerea dlui prof. de cant Trifon Lugojan, în 15 Iulie, n., séra la 8 óre în salonul balnear dela Moneasa.

- 1) „O prea sfântă“ de I. Vorobchieviu.
- 2) a) „Romăncuța“ de I. Murășanu.
b) „Asta-i mândra“ de N. Popoviciu.
- 3) „Coriolan“ poezie de Iulian Grozescu, declamată de Petru Vancu.
- 4) a) „Sêrbóica“ de I. Vidu.
b) „Despărțirea“ de T. Lugojan.
- 5) „Adi“ de O. Neubauer.
- 6) „Satira III din Eminescu“ predată de R. Bortos.
a) „Întră piatra“ serenadă de G. Dima.
b) „Puișorul“ de I. Costescu.
- 8) „Marșul cântăreților“ de C. G. Porumbescu.

Arad, din ședința ordinară a comitetului central ținută în 15 Iunie n. 1899.

Prof. Teodor Ceontea, Iosif Moldovanu,
președinte. secretariu.

Trifon Lugojan,
profesor de cant.

PROGRAMA

adunării generală a IX-a a reuniunii învățătorilor români dela școlile populare confesionale ortodoxe din protopopiatele aradane I—VII, ce va avea loc în hotelul balnear dela Moneasa în 15 și 16 Iuliu n. 1899.

A) Ziua primă :

- 1) Plecarea din Arad, Sâmbetă demineta în 15 Iuliu n. c. la 6 óre, ér la gara Boroș-Sebeș primire din partea comitetului arangeator.
- 2) Asistare în corpore la chiamarea duchului s. în bis. r. gr. or. din Moneasa.
- 3) Citirea listei membrilor și constatarea prezenților în salonul balnear.
- 4) Cuvânt de deschidere de președintele reuniunii T. Ceontea și bineventarea óspeților.
- 5) Presentarea rapórtelor comitetului central și ale funcționarilor despre activ. reuniunii în anul administrativ 1898/9.
- 6) Alegerea unei comisii de 5 pentru censurarea raportului general al comitetului, a unei comisii de 3 pentru censurarea raportului de cassă și a altei comisii de 3 membri pentru censurarea raportului despre bibliotecă și controlă.
- 7) „Verbul activ și timpurile sale principali“, prelegere practică de Josif Tissu, inv. la școla de aplicațiune a seminarului diecesan din Arad.
- 8) Prânz comun banchet în hotelul balnear, apoi séra concert și dans.

B) Ziua a doua :

- 9) „Inființarea secțiunii de apicultură.“
- 10) „Predarea aritmeticei în școla poporală“ disertațiune metodică de J. Groșoreanu.
- 11) „Pertractarea raportului general al comitetului.“
- 12) „România“ lecțiune practică din geografie de Pr. Givulescu.
- 13) „Pertractarea raportului de cassă.“

14) „Rolul învățătorului confesional ca educator al poporului“ disertațiune de V. Suci.

15) „Pertractarea raportului bibliotecariului și al controlorului.“

16) „Dicerea simplă desvoltată prin determinațiune circumstanțială de mod“ prelegere practică de Dim. Bona.

17) Înscriserea de membri noi și încassarea taxelor.

18) „Muzica în școla poporală“ disertațiune de Mihai Vidu.

19) „Propunerii și interpelări.“

20) „Învățătorii și agricultura în școlile noastre,“ disertațiune de Dim. Micu.

21) „Școlile noastre de repetițiune și folosul lor“ disertațiune de P. Vancu.

22) „Defigerea locului și timpului pentru a X-a ad. gen. ordinară.“

23) „Alegerea unei comisii pentru autent. prot. ad. generală.“

24) „Înceierea“ prin președintele.

Arad, din ședința ordinară a comitetului central ținută la 15 Iunie n. 1899.

Prof. Teodor Ceontea, Iosif Moldovanu,
președinte. secretariu.

NB) Eventualele excursiuni se vor aduce la cunoștința P. T. public prin comitetul spețial.

Concurse.

Pentru deplinirea postului de învățător la școla gr. or. rom. din Șiria-Cremenisce (Világos) pe baza ord. Consist. din Arad de dto 28 Mai (9 Iunie) Nr. 2879/99 se eserie concurs public cu termin de alegere pe ziua de 18/30 Iulie 1899.

Emolumintele legate cu acest post sunt: a) salariu anual în bani gata 300 fl.; b) Cortel liber cu intravilan și cânepișce în natură; c) lemne de învățător trei orgii și pentru sala de învățământ patru orgii; d) pentru curatorat 35 fl.; e) pentru conferințe învățătoresci 12 fl.; f) spese scripturistice personale 3 fl.

Recurenții trebuie să documenteze cualificațiunea lor amésurat § 60 din Reg. pentru învățământ.

Cei cu cualificațiune mai bună se vor bucura de prefeință.

Recurenții sunt invitați cumcă recursele lor bine instruate să le substernă Dl protopop tract. ca inspector școlar Georgiu Popoviciu în Șiria (Világos) până în 15/27 Iulie 1899

Alesul învățător este îndatorat când e săptămânar se implinescă cântările bisericesci în strană și fără altă remunerațiune.

Mai departe recurenții sunt poștiți a-se presenta în comună la s. biserică într'o Duminecă ori sêrbătore mai înainte cu 8 zile de ziua alegerii spre a-și dovedi desteritatea în cântare și tipic

Din ședința comit. paroch. ținută în Șiria la 6/18 Iunie.

Stefan Antonescu, m. p. Vas. Popoviciu, m. p.
preș. com. par. paroh, not. com par.

În conțelegere cu mine: GEORGIU POPOVICIU, m. p.
protopop inspector.

Cu termin de 30 de zile dela prima publicare în fôia „Biserica și Școla“ se eserie prin acêsta concurs pentru deplinirea definitivă a următoarelor stațiuni învățătoresci din inspectoratul Șilindii :

1. Șilindia, cu emolumintele anuale: a) bani gata 300 fl.; b) 24 metri de lemne din care se va încălzi și sala de învățământ; c) pentru conferințe 10 fl.; d) scrip-turistice 5 fl.; e) cortel cu 2 chilii și grădină de legumii.

3. **Camna**, cu emolumentele anuale: a) bani gata 250 fl.; b) 20 metri de lemne din care să se încălzească și sala de învățământ; c) 6 jughere de pământ; d) Conferință 10 fl.; e) scripturistică 4 fl.; f) cortel liber și grădină de legumi.

Reflectanții au să-și așternă recursurile prevăzute cu testimoniu de calificare și limba magiară adresate comitetului comitet parochial, la M. O. Domn Axentie Chirila inspector de școle în Șilindia (Silingya) com. Arad. Competenții vor avea să se prezente în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică din comuna la care competează, spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Dat din ședințele comitetelor parohiale în Iunie 1899.

Comitetele parohiale.
În conțelegere cu mine: ACSENTIE CHIRILA, m. p. inspector de școle.

—□—

Cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foia „Biserica și Școla“, se escrie prin această concurs pentru deplinirea definitivă a următoarelor stațiuni învățătorești din inspectoratul Timișorii:

1) **Hodoni**, cu emolumentele anuale: a) în bani gata 156 fl., din care sumă 30 fl. se socotește ca remunerațiune pentru cantorat; b) 40 chible grâu curat; c) 4³/₄ jughere de pământ și anume 2¹/₂ jughere arător, 2 jughere fâneaș și 1¹/₄ jugher intravilan arător, aceste computeate la oaltă dau un venit de 100 fl.; sarcinile publice le va suporta alesul; d) 2 stg. de lemne în natură prețuite în 20 fl., și 2 stg. paie prețuite în 16 fl.; e) dela înmormântări, unde va fi poftit 1 coronă; f) pentru conferințe 10 fl., ér pentru scripturistică 5 fl.; în fine g) cortel liber, constător din 2 chilii, caină, cămară, grajd pentru vite și grădină de legume.

Izvin, stațiunea de învățătore la clasa de fete, cu emolumentele anuale: în bani gata 150 fl., pentru conferințe 7 fl. 50 cr.; b) în naturale 27 chible grâu și 20 chible cucuruz; c) 20 metri de lemne din cari se va încălzi și sala de învățământ; d) cortel liber cu 2 chilii, caină, cămară ș. a. precum și grădină de legumi. Dela recurențe se recere calificarea prescriasă de lege. Alésa își va pute ocupa postul dela 1 Septembrie. n. a. c.

La Hodoni, preste calificarea prescriasă, se recere și dexteritatea de a instrua și conduce corul vocal, de a instrua adulții și elevii în altoirea pomilor și în agricultură, în fine se mai pretinde și atestat despre absolvirea a 2 clase medie (gimn., reale, civile ori industriale).

Reflectanții vor avea să se prezente în vre-o Duminecă ori sârbătoare, nu înse în ziua alegerii, spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic. Recursurile sunt a se trimite Prea On. oficiu ppresbiteral în Timișóra.

Comitetele parohiale.

Cu consensul ppresb.: Dr. TR. PUTICI, m. p. inspector de școle.

—□—

Cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foia „Biserica și Școla“. se escrie prin această concurs pentru deplinirea definitivă a următoarelor stațiuni învățătorești din inspectoratul Timișorii:

1) **Bodrogul-vechiu**, cu emolumentele anuale: bani gata în număr 300 fl., cortel acomodat și 2 grădini pentru legumărit. Pentru toate celelalte trebuințe școlare se îngrijește comitetul parochial. Conducătorii de cor vocal vor fi preferiți.

2) **Bobda**, cu emolumentele anuale: a) în bani gata 180 fl. cu tot cu conferință și scripturistică; b) 60 chible de grâu; c) 4 jughere de pământ; d) 12 metri de lemne; ér pentru încălzitul salei de învățământ cât va avea trebuință; e) cortel liber cu 2 chilii și grădină; f) dela în-

mormântări unde va fi poftit 1 coronă. Se recere capabilitatea de a conduce corul vocal esistent.

3) **Pustiniș**, cu emolumentele anuale: a) în bani gata 200 fl.; 10 fl. pentru conferințe și 5 fl. pentru scripturistică; b) 50 chible de grâu; c) 4 stg. de paie pentru încălzirea salei de învățământ; d) dela înmormântări unde va fi poftit 1 coronă.

Reflectanții au să-și așternă recursurile prevăzute cu testimoniu de calificare și limba magiară, adresate comitetului comitet parochial, la P. O. Domn Dr. Tr. Putici ppresbiter și inspector de școle în Timișóra (Fabric). Competenții vor avea să se prezente în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică din comuna la care competează, însă nu în ziua alegerii, spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Dat, din ședințele concernintelor comitete parohiale în Mai 1899.

Comitetele parohiale.
Cu consensul ppresb.: Dr. TR. PUTICI, m. p. insp. școl.

—□—

Pentru deplinirea postului de învățator gr. or. rom. din **Tornia** Cottul Cenad protopopiatul Arad cu termin de alegere pe 15/27 August a. c. Emolumentele: 300 fl. v. a., 10 fl. conferință decât participă, 8 fl. scripturistică, 3¹/₂ jughere pământ arătoriu, 2 orgii lemne pentru învățatoriu, locuința liberă cu grădina de legumi; de curățitul și încălzitul școlei se îngrijește Comuna bis.; darea erarială o solvesce învățatoriu.

Aspiranții au a-și trimite recursurile cu testimoniu de calificare și din limba magiară, adresate comitetului parochial din loc. protopopului tractual inspector școlar Moise Bocșanu, până în presera zilei de alegere și a-se prezenta la fața locului pentru a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Alegendul numai după un an de probă va fi recomandat spre aprobare la locul competente.

Dat în ședința comitetului paroch. ținută la 28 Maiu v. 1899.

Pavel Moga, m. p.

Vasilie Ilie, m. p.

preș. com. par.

notar com.

Cu șcirea mea: MOISE BOCȘANU, m. p. protopop și inspector școlar.

—□—

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățator din comuna **Aldești** (inspectoratul Buteni) în urma hotărârii comitetului și sinodului parochial concernent și pe baza rezoluțiunei Venerabilului Consistoriu diecesan dto 15/27 Mui a. c. Nr. 2912, prin această se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foia „Biserica și Școla.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) în bani gata 212 fl.; b) 7 șinice de grâu à 6 fl. = 42 fl.; c) 3 șinice de cucuruz à 5 fl. = 15 fl.; d) 3 orgii de lemne pentru învățator à 7 fl. = 21 fl.; e) 3 orgii de lemne pentru școlă; f) venitele cantoralii 10 fl.; de tot 300 fl. v. a.

Recurenții pentru acest post învățătorese sunt avisați, ca recursurile lor, ajustate cu documentele legale recerute și adresate comitetului parochial din Aldești, să le substernă Preaon. Oficiu ppresbiteral din Buteni (Butyin) com. Arad; până la terminul sus espus, și a se prezenta în vr'o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Recurenții cu clase gimnasiale vor fi preferiți.
Aldești 10/22 Aprilie 1899.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: IOAN GEORGIA, m. p. ppresb. inspect. de școle.